

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně

JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců JUDr. Naděždy Řehákové a Mgr. Martina Kříže
ve věci

žalobkyně: **HAVI, s. r. o.**, IČO 402 32 981
se sídlem Novosedlická 2888, Teplice,
zastoupená advokátem Mgr. MUDr. Jaroslavem Maršíkem,
se sídlem náměstí Svobody 1/40, Teplice

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**,
se sídlem Praha 10-Vršovice, Vršovická 1442/65,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 2. 2015, č. j.: 99/530/15,
3283/ENV/14,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 23.2.2015, zn. 99/530/15,3283/ENV/14, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 11.228,- Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. MUDr. Jaroslava Maršíka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Stručné vymezení věci a žalobních bodů

1. Po předchozím procesním vývoji, který bude rozveden níže, vydala Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán I. stupně“), dne 10. 11. 2014 pod č.j. ČIŽP/44/OOP/SR01/1311789.021/14/UPJ v pořadí již druhé rozhodnutí, kterým žalobkyni uložila pokutu ve výši 100.000 Kč podle § 88 odst. 1 písm. e), odst. 2 písm. p) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), a povinnost uhradit náhradu nákladů řízení ve výši 1.000 Kč za protiprávní jednání, kterých se dopustila tím, že:

1/ v rozporu s § 5a odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny, podle kterého je zakázáno *úmyslné poškozování nebo ničení hnízd a vajec volně žijících ptáků nebo odstraňování jejich hnízd*, v červenci 2013 provedla v rámci realizace zateplení objektu v ulici Buzulucká 328-330 v Teplicích zaslepení vstupů do hnízdních dutin *vrabce domácího* pod přesahem oplechování střechy v době hnízdění bez nutného povolení (tj. rozhodnutí o odchylném postupu při ochraně ptáků podle § 5b téhož zákona) a způsobila tím jejich zničení. Hnízdní dutiny pod přesahem oplechování střechy předmětného objektu splňovaly nároky pro nerušený přirozený vývoj vrabce domácího. Touto nedovolenou činností tak žalobkyně spáchala *správní delikt podle § 88 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně přírody a krajiny*.

2/ v rozporu s § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny, podle kterého *výjimky ze zákazů u zvláště chráněných živočichů podle § 50 téhož zákona v případech, kdy veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje orgán ochrany přírody*, v rozporu s podmínkami této výjimky provedla žalobkyně ve hnízdním období v červenci 2013 v rámci realizace zateplení objektu v ulici Buzulucká 328-330 v Teplicích zaslepení vstupů do hnízdních dutin v místě šterbinových větracích mřížek v prvním a třetím patře nad vchodem č. p. 330. Dále pak ve vertikální prasklině v přesahu střešní římsy nad vchodem č. p. 330, a v místech vydroleného zdiva pod oplechováním přesahu střechy objektu. Hnízdní dutiny v okolí větracích mřížek a ve vertikální prasklině nad vchodem č. p. 330 splňovaly nároky pro nerušený přirozený vývoj *roryse obecného (Apus apus)*, který je ve smyslu § 48 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny zařazen mezi zvláště chráněné živočichy. Touto nedovolenou činností spáchala *správní delikt podle § 88 odst. 2 písm. p) zákona o ochraně přírody a krajiny*.

2. Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí odvolání, které žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Nyní se žalobkyně obrací na soud se žalobou. V žalobě nejdříve obsáhle na sedmi stranách popsala

dosavadní průběh správního řízení, a to i před vydáním v pořadí druhého rozhodnutí správního orgánu I. stupně, až dosud. Její následné námitky lze shrnout takto:

3. V *prvním žalobním bodě* žalobkyně namítla, že správní orgán I. stupně založil své skutkové závěry na inspekčním šetření provedeném dne 19. 8. 2013, v rámci něhož údajně zjistil, že k zateplení objektu došlo v červenci 2013, avšak toto zjištění se dle žalobkyně opírá jen o fotodokumentaci založenou ve spisu, která je datována dnem 23. 7. 2013, z níž není zřejmé, odkud pochází, kdo ji pořídil, a zda opravdu v uvedený den. Přitom je evidentní, že při šetření, které bylo provedeno v srpnu 2013, nemohl správní orgán I. stupně zjistit zateplení objektu údajně provedeného v červenci 2013 pouhým pozorováním. Žalobkyně tak dospěla k závěru, že tyto skutečnosti mohly být zjištěny pouze na základě výpovědi svědků, ze spisu ale nic takového nevyplývá. Proto považuje za nepřípustné, aby správní orgán učinil závěr, který neodpovídá skutečnosti, a zcela opomenul uvést a vypořádat se s konkrétními důkazními prostředky, z nichž by skutkový závěr vyplýval. Jinak by bylo možné svévolně obvinít účastníka řízení z jakéhokoliv jednání, aniž by se k obvinění mohl relevantně vyjádřit. Žalobkyně má za to, že jí bylo upřeno právo vyjádřit se ke konkrétním skutečnostem, k osobám svědků a k úvahám správního orgánu.

4. Ve *druhém žalobním bodě* tvrdila, že výskyt vrabce domácího před zahájením prací nebo v jejich průběhu nebyl zjištěn a dosud prokázán a na objektu se v roce 2013 ani nevyskytoval. První zmínka o výskytu vrabce domácího se objevuje až ve stanovisku Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK“) ze dne 25. 11. 2013. I žalovaný připustil, že v elektronické komunikaci z roku 2013 upozornění na přítomnost vrabců v objektu není. K tomu žalobkyně dodala, že z e-mailu AOPK ze dne 24. 6. 2013 je nepochybné, že se týká rorýse obecného a ochrany zvláště chráněných druhů, nikoliv jakéhokoliv jiného, a to ani nespécifikovaného druhu ptactva. Žalovaný však tuto komunikaci interpretuje tak, že informace, že je potřeba se zdržet prací v příslušných místech hnízdění do vyhnízdění ptáků bez ohledu na jejich zoologickou specifikaci, byla zřejmá. Takovou interpretaci považuje žalobkyně za ryze účelovou, vedenou snahou žalovaného dovodit tímto způsobem povinnost žalobkyně. Pokud má žalovaný za to, že se přesto vrabec obecný na objektu vyskytoval, musí tuto skutečnost v řízení prokázat, nikoliv však překrucováním stanoviska AOPK. Tuto skutečnost nelze ani spolehlivě dovodit z výpovědi svědka ze dne 30. 9. 2014.

5. Žalobkyně uzavřela, že se žádného porušení nedopustila, podmínky výjimky a pokyny AOPK respektovala, proto se ohradila proti nařčení, že její činností došlo k faktické likvidaci biotopu rorýse obecného a vrabce domácího v objektu v hnízdním období těchto druhů.

6. Žalobkyně žádala, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

II. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na žalobou napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně a vyjádřil přesvědčení, že má rozhodnutí ČIŽP oporu ve spisovém materiálu. O tom, že se správní orgán 1. Stupně věnoval otázce

dokazování, svědčí i to, že původní rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 10. 3. 2014 zrušil a věc mu vrátil k provedení dalších důkazů, zejména výpovědi svědka. Dále žalovaný uvedl, že inspekční šetření je pouze prvním úkonem při prošetřování podnětu, nikoliv ve správním řízení. Vina žalobkyně byla prokázána v průběhu správního řízení, kdy měla dostatek možností se k nashromážděným podkladům i k zápisu z inspekčního řízení vyjádřit. Žalovaný proto nesouhlasí, že byla zkrácena na svých právech.

8. Dále žalovaný uvedl, že fotodokumentace byla získána v rámci prošetřování podnětu, který tvoří nedílnou součást zápisu z inspekčního šetření. Pokud jde žalobkyni pouze o zpochybňování pravosti fotodokumentace, žalovaný upozornil na její vlastní e-mailovou komunikaci, z níž je patrné, že již 24. 6. 2013 byly na objektu prováděny práce na jeho zateplení, což potvrdil i výslech svědka ze dne 30. 9. 2014. Žalovaný zopakoval, že informace o potřebě zdržet se prací v těchto místech do vyhnízdění ptáků je neoddiskutovatelná. Z odborného stanoviska AOPK se též uvádí, že již při šetření dne 26. 6. 2012 za účasti vlastníka byl v daném objektu zjištěn výskyt rorýsů a vrabců. To také dokládá výslech svědkyně (*odborné pracovnice AOPK – pozn. soudu*) ze dne 30. 9. 2014. Svědkyně potvrdila, že vlastník objektu byl na výskyt vrabce domácího skutečně upozorněn při společném šetření dne 26. 6. 2012.

9. Závěrem žalovaný konstatoval, že námitka týkající se vrabce domácího je z pohledu předmětu řízení irelevantní, neboť pokuta byla uložena podle § 88 odst. 2 písm. p) zákona o ochraně přírody a krajiny, tj. za porušení podmínek výjimky z ochrany zvláště chráněných živočichů (rorýsů), nikoliv za nedovolenou likvidaci hnízd vrabců.

10. Žalovaný žádal, aby soud žalobu zamítl.

III. Posouzení věci soudem

11. Soud dle § 75 s. ř. s. přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba je částečně důvodná. O věci rozhodl bez nařízení ústního jednání postupem podle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně s takovým postupem výslovně souhlasila (č. l. 31 soudního spisu) a žalovaný s takovým projednáním věci svůj nesouhlas ve stanovené lhůtě nevyjádřil. Důkazy navržené žalobkyní soud neprovedl, neboť jsou součástí spisového materiálu, ze kterého při přezkumu zákonnosti rozhodnutí žalovaného vychází, opakování takových důkazů by proto bylo nadbytečné.

12. Podle § 5 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny v rozhodném znění *všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytém, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Při porušení těchto podmínek je orgán ochrany přírody oprávněn rušivou činností omezit stanovením závazných podmínek. Podle odst. 3 téhož ustanovení fyzické a právnické osoby jsou povinny při provádění zemědělských, lesnických a stavebních prací, při vodohospodářských úpravách, v dopravě a energetice postupovat tak, aby nedocházelo*

k nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů, kterému lze zabránit technicky i ekonomicky dostupnými prostředky. Orgán ochrany přírody uloží zajištění či použití takovýchto prostředků, neučiní-li tak povinná osoba sama.

13. Podle § 5a odst. 1 téhož zákona je v zájmu ochrany druhů ptáků, kteří volně žijí na evropském území členských států Evropských společenství (dále jen "ptáci"), zakázáno

- a) jejich úmyslné usmrcování nebo odchyt jakýmkoliv způsobem,*
- b) úmyslné poškozování nebo ničení jejich hnízd a vajec nebo odstraňování hnízd,*
- c) sběr jejich vajec ve volné přírodě a jejich držení, a to i prázdných,*
- d) úmyslné vyrušování těchto ptáků, zejména během rozmnožování a odchovu mláďat, pokud by šlo o vyrušování významné z hlediska cílů směrnice o ptácích,*
- e) držení druhů ptáků, jejichž lov a odchyt jsou zakázány.*

14. Podle § 5a odst. 6 téhož zákona se toto ustanovení a § 5b vztahují na zvláště chráněné druhy ptáků podle § 48 jen tehdy, neplatí-li pro ně ochrana přísnější, a to podle § 50 až 57 nebo podle zvláštního zákona.

15. Podle § 5b odst. 1 citovaného zákona, které upravuje podmínky pro odchylný postup při ochraně ptáků, platí, že orgán ochrany přírody může, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení, rozhodnutím stanovit postup odchylný od postupu uvedeného v § 5a odst. 1 a 2, je-li to potřebné v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti, v zájmu bezpečnosti leteckého provozu, při prevenci závažných škod na úrodě, domácích zvířatech, lesích, rybářství a vodním hospodářství nebo za účelem ochrany volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Odchylný postup může být stanoven také pro účely výzkumu a výuky, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo opětovného vysazení druhu v jeho původní oblasti rozšíření nebo pro chov v lidské péči pro tyto účely.

16. Ustanovení § 56 odst. 1 téhož zákona stanoví, že výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 46 odst. 2, § 49 a 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah, orgán ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku podle věty první povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. V pochybnostech o škodlivosti zamýšleného zásahu lze požádat o poskytnutí předběžné informace podle správního řádu.

17. Ustanovení § 88 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně přírody a krajiny, které upravuje sazby pokut právníkům osobám a fyzickým osobám při výkonu podnikatelské činnosti, stanoví, že orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 1 000 000 Kč právníké osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že usmrcuje nebo chová ptáky s výjimkou těch, kteří mohou být loveni, nebo zvláště chráněné živočichy bez povolení, anebo jinak nedovoleně zasahuje do jejich přirozeného vývoje.

18. Ustanovení § 88 odst. 2 písm. p) zákona o ochraně přírody a krajiny stanoví, že orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 2 000 000 Kč právníké osobě nebo fyzické osobě při

výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že neplní podmínky výjimky udělené podle § 43 a 56 nebo podmínky souhlasu podle § 44 a 57.

19. Podle § 88 odst. 3 citovaného zákona *při stanovení výše pokuty se přiblíží k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu brozící nebo způsobené újmy ochraně přírody a krajiny.* Podle odstavce 4 téhož ustanovení *pokutu podle odstavců 1 a 2 lze uložit nejpozději do tří let ode dne, kdy k protiprávnímu jednání došlo.*

20. V dané věci jsou předmětem sporu účastníků řízení otázky, zda bylo dostatečně prokázáno (tj. zda byl dostatečně zjištěn skutkový stav o tom), že žalobkyně porušila podmínky stanovené ve výjimce udělené jí ve vztahu k rorýsu obecnému (viz část III.A), a zda se žalobkyně dopustila protiprávního jednání podle § 88 odst. 1 písm. e) ve vztahu k vrabci domácím (viz část III.B). První z uvedených otázek žalobkyně zpochybňuje tvrzením, že žalovaný přesvědčivě neprokázal, že práce na zateplení probíhaly v červenci 2013, tj. v době zákazu stanoveného rozhodnutím o výjimce, druhou otázku pak zpochybňuje tvrzením, že o výskytu vrabce domácího nebyla žádným způsobem informována a sama jej ani v průběhu prací na zateplování nepozorovala.

21. Pro posouzení otázek soud vyšel z rozhodných skutečností obsažených ve správním spisu.

22. Dne 10. 7. 2012 podal subjekt Krušnohor bytové družstvo (nyní Podkrušnohorské bytové družstvo; dále jen „vlastník objektu“), IČ: 25027981, žádost o povolení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů chráněných v kategorii druh „ohrožený“ ve vztahu k rorýsu obecnému (*Apus apus*), v souvislosti s plánovanou opravou a zateplením bytového objektu Buzulucká 328-330, Teplice.

23. Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství vlastníkovu objektu výjimku povolil rozhodnutím ze dne 30. 8. 2012. Ve výrokové části tohoto rozhodnutí je stanoveno, že v hnízdním období rorýse obecného tj. od 20. 4. do 10. 8. roku nesmí být prováděny zásahy do větracích otvorů, ani zásahy, které by obnažily podstřešní prostory (např. zateplení pláště střechy nebo obnova klempířských prvků).

24. Dále z předloženého správního spisu vyplývá, že dne 19. 8. 2013 proběhlo v rámci bytového objektu Buzulucká 328-330, Teplice inspekční šetření správním orgánem I. stupně na základě zákona o ochraně přírody a krajiny. Ze zápisu z inspekčního šetření ze stejného dne vyplývá, že bylo zjištěno, že v červenci 2013 bylo na daném objektu v rozporu s udělenou výjimkou provedeno zateplení. Dále bylo zjištěno, že bytový objekt, konkrétně hnízdní dutina za větrací mřížkou v okolí vchodu č.p. 330 splňovala nároky pro nerušený přirozený vývoj rorýse obecného, jehož výskyt a hnízdění zde bylo evidován a monitorován Správou CHKO Labské pískovce a Krajským střediskem Ústí nad Labem, středisko Ústí nad Labem. V zápisu se dále uvádí, že rorýs obecný je podle § 48 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny zařazen mezi zvláště chráněné živočichy. V souladu s § 48 odst. 3 ve spojení s § 14 odst. 2 vyhlášky č. 395/1992 Sb., je rorýs obecný podle přílohy III k vyhlášce zařazen mezi zvláště chráněné druhy ve stupni ohrožení – „silně ohrožený druh“ (zápis je však v tomto ohledu nepřesný, neboť rorýs obecný v tomto stupni ohrožení nikdy

za účinnosti této vyhlášky zařazen nebyl, a v příslušné době až dosud je ohrožen ve stupni 3. „ohrožený druh“ – pozn. městského soudu). Hnízdní dutiny pod přesahem oplechování střechy bytového objektu splňovaly nároky pro nerušený přirozený vývoj vrabce domácího. Součástí zápisu je 5 fotografií, z nichž čtyři jsou označeny datem 23. 7. 2013, a je na nich vyobrazen bytový objekt s lešením a sítěmi na lešení, pátá černobílá fotografie zobrazuje bytový objekt, vchod č. p. 330/27 zjevně před rekonstrukcí.

25. V oznámení o zahájení správního řízení ze dne 22. 8. 2013, které bylo žalobkyni doručeno dne 28. 8. 2013, stojí, že správní orgán I. stupně měl podezření na spáchání správních deliktů žalobkyní podle § 88 odst. 1 písm. e) a § 88 odst. 2 písm. p) zákona o ochraně přírody a krajiny. Zničením hnízdní dutiny v důsledku provádění zateplení bytového objektu žalobkyně v období hnízdění škodlivě zasáhla do přirozeného vývoje rorýse obecného, a to v rozporu s rozhodnutím o povolení výjimky, čímž evidentně porušila podmínky § 50 citovaného zákona. Dále v období hnízdění škodlivě zasáhla do přirozeného vývoje vrabce domácího, a to bez nutného povolení orgánu ochrany přírody podle § 5b téhož zákona. V reakci na zahájení řízení zaslala žalobkyně správnímu orgánu I. stupně vyjádření. V něm namítala, že jí není zřejmé přesné umístění hnízdních dutin, o které ve věci jde, a dále, že byla upozorněna pouze na další vletové otvory rorýse; o hnízdních dutinách vrabce nikoliv a ani si nebyla vědoma skutečnosti, že i výskyt a hnízdění tohoto druhu příslušná správa CHKO evidovala a monitorovala. Přílohou vyjádření byla elektronická komunikace mezi odbornou pracovnící AOPK Správy CHKO Labské pískovce a Krajské středisko Ústí nad Labem detašované pracoviště v Ústí nad Labem Mgr. E. M. ze dne 24. 6. a 26. 6. 2013:

- V e-mailu ze dne 24. 6. 2013 informovala tato odborná pracovnice žalobkyni, že v rámci jiného šetření se stavila i na bytovém objektu Buzulecká 328-330, který byl v procesu zateplování. Na bytovém objektu v minulosti pochůzkou zjistili hnízdiště rorýse obecného a specifikovali konkrétní vletová místa, neměla však informaci, jaké podmínky orgán ochrany přírody žalobkyni v této souvislosti nastavil. Při nynějším pozorování našla další vletové otvory, proto žalobkyni upozornila, aby nedošlo k jejich uzavření v tomto období, kdy mají rorýsi mláďata. Osazení izolantu v těchto místech může být realizováno až po 15. 8. Místa vletu naznačila na fotodokumentaci, která byla přílohou e-mailu. V uvedených místech nesmí být do uvedeného termínu zasahováno do oplechování a větracích mřížek.
- Ještě téhož dne žalobkyně zaslala odborné pracovníci rozhodnutí o výjimce ze dne 30. 8. 2012. Dále informovala o tom, že jí mají být doručeny 2 kusy čtyřkomorových budek pro rorýse a požádala o spolupráci s jejich umístěním a splněním podmínek výjimky.
- v e-mailu ze dne 26. 6. 2013 sděluje odborná pracovnice žalobkyni, že rozhodnutí o výjimce je v souladu s jejím upozorněním ze dne 24. 6. 2013, kdy v hnízdním období nelze zasahovat do větracích otvorů a střešního pláště. Dále uvedla, že je zde nebezpečí, že vydrolené zdivo pod oplechováním střechy, které je místem vletu do hnízda, bude opraveno a zazděno, proto k těmto místům směřovalo i její předchozí upozornění a opět odkázala na zákresy na fotodokumentaci. Odborná pracovnice též vysvětlila rozdíl mezi datem ukončení hnízdění rorýse obecného, které uvádí rozhodnutí o výjimce (10. 8.) a ona ve svém upozornění (15. 8.), které se v důsledku

klimatických podmínek v daném roce posunulo. V závěru poskytla informace, jak instalovat náhradní úkryty ve formě ptačích budek.

26. Dne 24. 10. 2013 požádal správní orgán I. stupně o odborné stanovisko AOPK Správu CHKO Labské pískovce a KS Ústí nad Labem týkající se zhodnocení zásahu provedeného v rámci zateplení daného bytového objektu, zejména z hlediska škodlivého zásahu do biotopu uvedených druhů a o upřesnění umístění stanovišť v uvedeném objektu, které tyto druhy užívaly. Uvedený orgán stanovisko vydal dne 25. 11. 2013. V něm uvedl, že z důvodu plánovaného zateplování bytového objektu proběhlo (již) 26. 6. 2012 terénní šetření se zástupcem vlastníka objektu a pracovníkem orgánu ochrany životního prostředí Magistrátu Města Teplice, kde byl potvrzen výskyt chráněných ptáků vázaných na objekt. Bylo zaznamenáno hnízdění zvláště chráněného rorýse obecného a vrabce domácího. Zaletování rorýse do hnízdních prostor bylo pozorováno v místě šterbinových větracích mřížek v úrovni vchodu 330 v prvním a ve třetím patře, a dále ve vertikální prasklině v přesahu střešní římsy nad vchodem 330. Výskyt vrabce byl pozorován v místě vydrolení pod oplechováním přesahu střechy. Poté potvrdil skutečnosti vyplývající již ve výše popsané elektronické komunikaci mezi odbornou pracovnící AOPK a žalobkyní z června 2013, kdy byly práce na zateplování objektu v průběhu. Přílohou stanoviska byly tři barevné fotografie, jedna z terénního šetření z 26. 6. 2012 a dvě z pochůzky z 22. 6. 2013, na nichž byla konkrétní vletová místa ptáků označena šipkami.

27. Žalobkyně byla seznámena s možností vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí, a této možnosti dne 10. 2. 2014 využila. Ve vyjádření kromě jiného poprvé zpochybnila věrohodnost fotodokumentace, která byla přílohou k zápisu z inspekčního šetření, a to tak, že nejde o fotografie vchodu č. p. 330, neboť stěna se vchodem je ukončena rohem, kdežto na fotografiích ze dne 23. 7. 2013 je naopak patrné, že kout je tvořen boční stěnou dalšího domu. Odborné stanovisko se však vyjadřuje pouze ke vchodu č. p. 330.

28. Dne 10. 3. 2014 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, č. j.:ČIŽP/44/OOP/SR01/1311789.009/14/UPJ, kterým shledal žalobkyni vinnou ze spáchání správních deliktů uvedených v oznámení o zahájení řízení a uložil jí pokutu ve výši 100.000 Kč. K odvolání žalobkyně ze dne 25. 3. 2014 žalovaný toto rozhodnutí zrušil rozhodnutím ze dne 18. 6. 2014 a věc vrátil k dalšímu řízení z důvodu, že prvoinstanční orgán neunesl důkazní břemeno, zejména podklady AOPK nebyly jednoznačně interpretovatelné, rovněž rozhodnutí o výjimce, citované v napadeném rozhodnutí ČIŽP, nebylo součástí spisu, právní závěry správního orgánu tak nemají oporu ve spise. Nařídil správnímu orgánu I. stupně, aby provedl další důkazy (např. výslech svědka – odborného pracovníka AOPK), doplnil spisovou dokumentaci o podstatné náležitosti tak, aby nově vydané rozhodnutí mělo oporu ve spise a skutkový stav byl zjištěn bez důvodných pochybností.

29. Následně správní orgán I. stupně doplnil důkazy o výslech svědkyně – odborné pracovnice AOPK Mgr. M. za účasti zástupce žalobkyně, o čemž sepsal dne 30. 9. 2014 protokol. Poté vydal v pořadí druhé rozhodnutí ze dne 10. 11. 2014, č. j.:ČIŽP/44/OOP/SR01/1311789.021/14/UPJ, v němž opět dospěl k závěru, že

žalobkyně uvedené povinnosti porušila a uložil jí pokutu ve výši 100.000 Kč. Toto rozhodnutí napadla žalobkyně odvoláním a posléze projednávanou žalobou.

III.A Posouzení otázky porušení podmínek rozhodnutí o výjimce

30. V *prvním žalobním bodě* žalobkyně namítala, že podmínky v rozhodnutí o výjimce, jakož i pokyny z elektronické komunikace s odbornou pracovnící, dodržela. Správní orgány neprokázaly, že zateplení probíhalo v červenci 2013, protože tak dovozují pouze z datace fotodokumentace, která se dle názoru žalobkyně ve spise objevila „*jakoby odnikud*“. Na fotografiích navíc není ani zobrazen vchod č. p. 330 v ulici Buzulecká, přestože rozhodnutí správních orgánů se vztahují právě k tomuto vchodu.

31. K uvedenému soud předně poukazuje obsah správního spisu, z něhož vyplývá, že fotodokumentace byla pořízena v rámci šetření podnětu, které je správní orgán obecně povinen přijímat podle § 42 správního řádu.

32. Soud nepřisvědčil žalobnímu tvrzení, že správní orgány při určení doby sankcionovaného jednání vycházely pouze z dat na pořízených fotografiích. Mezi účastníky není sporu o tom, že žalobkyni bylo povoleno provádět zateplovací práce na bytovém objektu, s výjimkou období od 20. 4. do 10. 8., resp. v roce 2013 až do 15. 8. kvůli aktuálním klimatickým podmínkám (viz pokyn pracovnice AOPK). Z výše popsané elektronické komunikace z června 2013 mezi žalobkyní a odbornou pracovnící AOPK (viz bod 25.) je však zcela zřejmé, že v dané chvíli již práce probíhaly. To byl důvod, proč odborná pracovnice AOPK dne 24. 6. 2013 elektronicky kontaktovala žalobkyni, aby ji upozornila, že práce se až do konce uvedeného termínu nesmí dotknout míst kolem hnízdnicových otvorů, které byly zjištěny v minulosti, jakož i kolem nově zjištěných vletových otvorů. Ve svém e-mailu přitom výslovně odkázala na probíhající práce („*...jsem se stavila u objektu Buzulucká 328-330, který je nyní v procesu zateplování.*“). Jinými slovy, AOPK akceptovala probíhající zateplovací práce (což ostatně nevyloučilo ani rozhodnutí o výjimce, avšak se stanovením přiměřených kompenzačních opatření) s výjimkou míst, které přesně označila na fotografiích šipkami.

33. Pokud by práce v danou dobu neprobíhaly, jak se asi snaží žalobkyně naznačit, je s podivem, že by žalobkyně takové tvrzení AOPK nepopřela nebo nezpochybnila již od počátku komunikace. Naopak, z formulace její odpovědi ze dne 24. 6. 2013 vyplývá, že se snažila prokázat, že při zateplování postupuje v souladu s výjimkou. V odpovědi konkrétně uvedla: „*Tímto Vás chci informovat, že postupujeme dle Rozhodnutí, které příkládám...*“. Ani její procesní strategie v rámci odvolacího řízení nijak nenasvědčovala tomu, že by popírala skutečnost, že v uvedené době prováděla zateplování daného bytového objektu. Žalobkyně v odvolání uvedla: „*Účastník řízení všechna tato omezení respektoval, a to včetně dalších omezení, které mu stanovila Správa CHKO v následné mailové korespondenci.*“ V tomto ohledu tedy skutečnost, že minimálně v době od června do července 2013 probíhaly zateplovací práce na bytovém objektu, vyplývala i z jiných zjištění - podkladů spisového materiálu než jen ze samotných fotografií a žalobkyně tyto další podklady a jejich relevanci nezpochybnila ani nevyvrátila.

34. Uvedené fotografie tedy prokazují, že nejpozději 23. 7. 2013 byl bytový objekt obehnan lešením a ochrannými sítěmi, tedy připraven k rekonstrukci. Lze si jen těžko představit, že by žalobkyně učinila takové opatření, aniž by v návaznosti na to měla v úmyslu započít či provádět plánované práce. Přitom není podstatné, že fotografie nezachycují přímo vchod č. p. 330, neboť z fotografií přiložených k zápisu z inspekčního šetření není pochyb, že lešení je kolem celého objektu, a žalobkyně nenamítala, že by se na nich nacházel jiný objekt.

35. Namítá-li tedy žalobkyně v souvislosti s otázkou porušení podmínek rozhodnutí o výjimce nevěrohodnost fotodokumentace, která byla podkladem pro inspekční šetření, nejsou její námitky důvodné.

36. Nad rámec nezbytných úvah soud dále uvádí, že samotné rozhodnutí o výjimce ze dne 30. 8. 2012 zateplení objektu zcela nezakázalo (což ostatně logicky vyplývá i z podstaty rozhodování o výjimce), pouze autoritativně nařídilo přiměřená kompenzační opatření. Navíc příslušná výjimka se týkala stavu, který byl zjištěn ve vztahu ke třem vletovým místům, což se při pochůzce o rok později změnilo, neboť byla pozorována další vletová místa, a proto by kompenzační opatření v počtu dvou budek již nemuselo být dostačující. Z příslušných fotografií (bez ohledu na datum jejich pořízení) však není patrné, že by žalobkyně rozmístila na příslušných místech budky tak, jak bylo stanoveno v rozhodnutí o výjimce a následně konzultováno s odbornou pracovnící AOPK, natož v počtu vyšším. Nutno dodat, že to žalobkyně následně nikdy netvrdila a ani neprokazovala.

III.B Posouzení otázky prokázání porušení povinností ve vztahu k vrabci domácímu

37. Naproti tomu soud vešel na námitku uplatněnou žalobkyní ve druhém žalobním bodě, v němž žalobkyně zpochybnila, že by se dopustila protiprávního jednání podle § 88 odst. 1 písm. e) ve vztahu k vrabci domácímu.

38. Při posouzení soud vyšel ze zákona o ochraně přírody a krajiny, který zahrnuje obecnou ochranu druhovou a územní všech volně žijících druhů ptáků a stěhovavých druhů ptáků, a dále zvláštní ochranu vybraných ohrožených druhů ptáků. Vrabec domácí není uveden na seznamu ohrožených druhů přílohy k vyhlášce č. 395/1992 Sb., není tedy zvláště chráněným živočichem. Soud nepominul obecnou povinnost ochrany ptactva vyplývající z § 5a zákona o ochraně přírody a krajiny, uvedeného v bodě 12 výše. Jedná se o tzv. obecnou ochranu ptáků, která se vztahuje na všechny druhy ptáků, kteří volně žijí na evropském území členských států EU. Vztahuje se tedy nejen na druhy ptáků žijících (pravidelný výskyt, hnízdění, zimování, průtah) na území ČR, ale okruh je mnohem širší. Právní úprava se vztahuje na druhy, jejichž populace se vyskytují v přírodě přirozeně a samovolně se rozmnožují (viz též definice volně žijících živočichů v § 3). Ptáci patří z biologického hlediska mezi živočichy, ale z legislativně technických důvodů transponujících požadavky unijního práva se v řadě ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny používá pojem "ptáci" vedle pojmu "volně žijící živočich". Ochranou ptáků se rozumí ochrana všech vývojových stadií, tedy vejce, mláďata i dospělí. Ustanovení § 5a se uplatňuje na všechny druhy volně žijících ptáků a na celém území ČR, nejen v ptačích oblastech vyhlášených dle § 45e (viz STEJSKAL, V. Zákon o ochraně přírody a krajiny.

Komentář. Wolters Kluwer, 2016, dostupný též v ASPI). Nelze vyloučit ani tzv. obecnou druhovou ochranu ptáků podle § 5 téhož zákona.

39. Není tedy pochyb o tom, že žalobkyně měla povinnost obecné ochrany ptactva i bez upozornění ze strany příslušných orgánů, což také mohla a měla vědět i s ohledem na její předmět podnikatelské činnosti. Otázkou v dané věci tak nebylo to, zda měla, či neměla být upozorněna na tuto svou povinnost, ale to, zda se vrabec domácí v bytovém objektu nebo jeho okolí vyskytoval. Žalovaný tuto skutečnost „prokazoval“ tvrzením, že v roce 2012 proběhlo místní šetření za účasti příslušných správních orgánů a vlastníka bytového objektu (tedy osoby odlišné od žalobkyně), v rámci něhož byl výskyt vrabce domácího zaznamenán, a dále – v rámci doplňování dokazování po zrušení původního rozhodnutí – svědeckou výpovědí odborné pracovnice AOPK, která byla také přítomna na místním šetření. Dále se žalovaný odkázal na vyjádření této pracovnice v odborném stanovisku ze dne 25. 11. 2013, které bylo podkladem pro rozhodnutí.

40. Dle názahu soudu však uvedené podklady nepostačují pro závěr o prokazatelném výskytu vrabce domácího na bytovém objektu v dané době. Žalovaný uložil žalobkyni pokutu za porušení § 5a odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny, jehož skutková podstata spočívá v úmyslném poškozování nebo ničení hnízd a vajec nebo odstraňování hnízd. Jestliže žalovaný uložil žalobkyni sankci za to, že zaslepila vstupy do hnízdních dutin vrabce domácího a tím způsobila jejich zničení, je nezbytné, aby byl výskyt tohoto druhu, jeho hnízda a vejce v těchto dutinách dostatečně určité zjištěn a prokázán. Žalovaný se ani žádným způsobem nevypořádal s tvrzením žalobkyně, že ona sama v dané době výskyt vrabce domácího na objektu nepozorovala.

41. Z obsahu správního spisu, jak byl uveden výše, je dále zjevné, že komunikace mezi žalobkyní a odbornou pracovnicí AOPK se týkala pouze rorýse obecného, nikoliv vrabce domácího. Příslušná odborná pracovnice přitom po své pochůzce v červnu 2013 nijak neuváděla, že by pozorovala též vletová místa či hnízda vrabce domácího na objektu. Pokud tedy skutečně v roce 2012 proběhlo v souvislosti se žádostí o výjimku ve vztahu k rorýsu obecnému místní šetření, při kterém byl zjištěn výskyt vrabce, je s podivem, že správní orgán o tom nevyhotovil zápis nebo protokol, a pokud jej vyhotovil, že tento zápis nebo protokol není součástí správního spisu ani součástí odůvodnění napadeného rozhodnutí. Pokud takové listiny není, je na uvážení správních orgánů, zda vezmou v úvahu možnost vyslechnout jako svědka vlastníka objektu, který měl být podle jejich tvrzení místnímu šetření přítomen. Lze tak uzavřít, že skutkový stav v tomto směru nebyl zjištěn tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), a aby na jeho podkladě mohl správní orgán postavit na jisto svůj závěr o porušení § 88 odst. 1 písm. e) zákona o ochraně přírody a krajiny žalobkyní.

42. Pokud pak žalovaný tvrdil, že sankce byla žalobkyni uložena pouze za správní delikt související s rorýsem obecným, nemá jeho tvrzení oporu v odůvodnění rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

43. Na základě shora uvedených skutečností soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil z části podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku

důvodů a z části podle § 76 odst. 1 písm.b) s.ř.s. proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spise a vyžaduje zásadní doplnění. Podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný vázán právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil.

44. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Úspěšná žalobkyně má právo na náhradu nákladů řízení, které sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a odměny zástupce dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátním tarifem) za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba) po 3 100 Kč podle § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, za dvě paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, DPH jehož je zástupce žalobkyně plátcem, tedy celkem 11 228 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost **ve lhůtě dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 21.prosince 2017

JUDr. Ivanka Havlíková v.r.
předsedkyně senátu